

บทคัดย่อ

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “เอกลักษณ์ศิลปกรรมล้านนา” หมายถึง ผลงานการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ทางศิลปะที่โดดเด่น ซึ่งสะท้อนเรื่องราววิถีชีวิต ประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมร่วมกันของชาวล้านนาในปัจจุบัน หรือผลิตภัณฑ์งานศิลปกรรมพื้นถิ่นร่วมสมัยของชาวล้านนาที่มีลักษณะเด่นและรากฐานทางวัฒนธรรมร่วมกัน

กระบวนการของการศึกษานี้เริ่มต้นจากการสำรวจเพื่อค้นหาและคัดเลือกผลิตภัณฑ์ศิลปกรรมพื้นถิ่นร่วมสมัยที่เป็นเอกลักษณ์ของล้านนาออกมา โดยใช้เครื่องมือประเมินค่าและกำหนดเกณฑ์(Criteria)ที่ใช้วัดค่าความเป็นเอกลักษณ์ล้านนาไว้ ๕ เกณฑ์ ประกอบด้วยเกณฑ์ด้านประวัติศาสตร์ ด้านวัฒนธรรม ด้านสังคม ด้านศิลปกรรมและด้านสิ่งแวดล้อม ผลของการคัดเลือกด้วยได้ผลิตภัณฑ์ศิลปกรรมพื้นถิ่นร่วมสมัยเอกลักษณ์ล้านนาจำนวนหนึ่ง จากนั้นจึงได้สำรวจภาคสนามเก็บข้อมูลในแหล่งผลิต พบผลิตภัณฑ์งานศิลปกรรมพื้นถิ่นร่วมสมัยเอกลักษณ์ล้านนาดังนี้

ประเภทผ้า ได้แก่ ผ้าชิ้นดินจก ชิ้นดำ ชิ้นกำน ชิ้นแห้ว ผ้าลายน้ำไหล จังหวัดลำพูน มีแหล่งผลิตอยู่หลายจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบน

ประเภทเครื่องเงิน ที่บ้านนันทาราม แหล่งผลิตอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ประเภทเครื่องเงินพื้นเมือง แหล่งสำคัญอยู่ที่ชุมชนบ้านวัวลาย บ้านศรีสุพรรณ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และบ้านแม่ข่อย อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ประเภทเครื่องจักสาน ได้แก่ ก่องข้าว แอ็บข้าวที่สานทั้งจากใบตาลและไม้ไผ่ กุ่ม และน้ำตุง แหล่งผลิตหลายแห่ง

ประเภทเครื่องปั้นดินเผาพื้นเมือง ได้แก่ น้ำตั้น และหม้อน้ำ แหล่งผลิตสำคัญที่จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดเชียงราย

ประเภทงานไม้แกะสลัก มีแหล่งผลิตสำคัญที่จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง และจังหวัดเชียงใหม่

ประเภทอื่นๆ ได้แก่ น้ำบาย และโคมกระดาษ มีผลิตอยู่แทบทุกจังหวัดในดินแดนล้านนา ส่วนจ้อง หรือ ร่ม แหล่งผลิตที่จังหวัดเชียงใหม่

แนวทางการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่ผลิตภัณฑ์ต่างๆ เหล่านี้ คือการรักษาคุณภาพและคุณค่าของเอกลักษณ์ทางศิลปกรรม รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนารูปแบบและออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัยเหมาะสม ตลอดจนส่งเสริมด้านการตลาด

สำหรับการส่งเสริมให้แหล่งผลิตงานศิลปกรรมพื้นถิ่นร่วมสมัยเอกลักษณ์
ล้านนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมนั้น พบว่าส่วนใหญ่แหล่งผลิตงานศิลปกรรมพื้นถิ่น
เหล่านั้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันดีอยู่แล้ว มีเพียงบางแห่งที่อาจได้รับการ
ส่งเสริม แนวทางการดำเนินการคือการเพิ่มศักยภาพให้กับแหล่งผลิตงานศิลปกรรมพื้นถิ่นร่วม
สมัยต่างๆ เหล่านั้น ด้วยการจัดตั้งศูนย์รวมผลิตภัณฑ์และสถานที่สาธิตวิธีการผลิตงาน
ศิลปกรรมพื้นถิ่นในแต่ละแหล่งผลิต เพื่อเพิ่มแรงจูงใจและความสะดวกให้นักท่องเที่ยวที่จะ
เข้าไปท่องเที่ยวยังแหล่งผลิตงานศิลปกรรมพื้นถิ่นร่วมสมัยต่างๆ เหล่านั้น